

Het Toneelschap B & D

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 485.000

Over de instelling

Stichting Het Toneelschap B & D, podiumkunsten, jeugd podiumkunsten, Deventer.

Stichting Het Toneelschap B & D (hierna: B&D) uit Deventer maakt beeldende, associatieve voorstellingen met veel humor voor iedereen vanaf 8 jaar. Naast de regisseur en acteurs worden in het maakproces ook vormgevers, componisten, schrijvers en videomakers uitgenodigd om mee te creëren. Voorstellingen ontstaan al associërend en zijn pas af nadat de laatste speelbeurt voorbij is. Vanuit het gilde-principe biedt zij nieuwe makers de ruimte te groeien in hun vakmanschap. B&D speelt haar voorstellingen in theaters, maar ook op festivals, scholen, (buiten)locaties en in buurthuizen.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.24 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Het Toneelschap B & D geen subsidie toe te kennen.

B&D maakt producties voor een brede doelgroep en heeft een duidelijke eigen signatuur, die gekenmerkt wordt door humor en inventiviteit. De raad is positief over de oorspronkelijkheid en het vakmanschap van het werk in de periode 2017 – 2020. De plannen voor de nieuwe producties zijn echter te mager uitgewerkt. De raad krijgt hierdoor geen goede indruk van wat de instelling de komende periode wil gaan maken en wat de artistieke kwaliteit hiervan zal zijn. Ook mist hij een duidelijke visie op het maken voor een jonge doelgroep.

Alhoewel de raad gecharmeerd is van het concept 'Plug & Play', mist hij een goed uitgewerkte visie op educatie. B&D draagt daarnaast onvoldoende bij aan vernieuwing van de jeugd podiumkunsten en de regionale samenwerking beperkt zich te veel tot partners in de standplaats. De instelling is financieel gezond en voldoende transparant over de toepassing van de codes, maar ze formuleert onvoldoende concrete plannen om de implementatie ervan te verbeteren.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad is positief over het vakmanschap en de oorspronkelijkheid van het werk van B&D. Zij maakt voorstellingen met een duidelijk eigen signatuur. Kenmerkend voor de producties zijn een grote inventiviteit en veel humor. Geregeld worden op aansprekende wijze filmprojecties ingezet.

De plannen voor de nieuwe producties zijn over het algemeen mager uitgewerkt, net als de plannen voor samenwerking met coproductenten. Verder mist de raad een visie op het maken van producties voor de jeugd. In de plannen is de beoogde leeftijdsgroep niet consequent benoemd, en ontbreekt een vertaling van de gekozen thematieken naar de belevingswereld van het jonge publiek. B&D maakt op die manier onvoldoende duidelijk of de nieuwe producties daadwerkelijk geschikt zijn voor jonge bezoekers. De raad vindt dat een punt van zorg, aangezien de humor in de voorstellingen soms meer op een volwassen publiek, dan op de jeugd gericht lijkt.

Vanaf 2020 neemt Maurits van den Berg het artistiek leiderschap over van Peter Drost. Als gevolg heeft de instelling haar officiële naam niet hoeven wijzigen. Waar de 'B' in B&D eerst voor Beumer stond (die in 2012 met pensioen ging), staat deze nu voor (van den) Berg. Van den Berg is al een aantal jaren betrokken bij de instelling, als acteur en als regisseur. Hij brengt, naar eigen zeggen, een netwerk met veel nieuw talent met zich mee. Een samenwerking met auteur Rik van den Bos kan het beeldende jeugdtheater van B&D bijvoorbeeld verrijken met tekst. De instelling wil meer mensen de kans geven mee te werken aan producties, zowel voor als achter de schermen. Vanuit het gilde-principe biedt zij nieuwe makers de ruimte te groeien in hun vakmanschap. De raad is hier verheugd over, maar mist uitwerking van het gilde-principe.

De raad betreurt het dat de visie van de nieuwe artistiek leider in de plannen voor de producties nauwelijks naar voren komt. De indruk ontstaat dat de bestaande koers wordt aangehouden. De scheidend artistiek leider blijft betrokken als 'coördinator Oost', maar wat deze functie precies behelst, wordt in de plannen slechts summier omschreven. De raad krijgt geen helder beeld van de rolverdeling tussen de vorige en de nieuwe artistiek leider.

Vernieuwing

B&D draagt onvoldoende bij aan vernieuwing van de jeugdpodiumkunsten. De instelling biedt weliswaar ruimte aan nieuwe makers en performers, maar beschrijft hun ontwikkeltrajecten niet. Ook is niet duidelijk hoe zij de artistieke signatuur van B&D zullen beïnvloeden.

B&D wil in de periode 2021 – 2024 meer voorstellingen gaan spelen in buurthuizen en kleine theaters in de regio, en heeft daarvoor het ‘Tafeltheater’ ontwikkeld. De raad is positief over dit voornemen en ziet het als een kans om nieuw publiek te bereiken. De inzet van dergelijke mobiele speelplekken is echter niet uniek of vernieuwend. Ook met de ‘culinaire theatertours’ wil B&D nieuw publiek in aanraking brengen met theater. De raad vindt dit concept niet bijdragen aan de vernieuwing binnen de jeugdpodiumkunsten. Bovendien lijkt het niet specifiek bedoeld voor een jonge doelgroep. Hij is er niet van overtuigd dat hiermee daadwerkelijk nieuw theaterpubliek kan worden bereikt.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De liquiditeit, de solvabiliteit en het weerstandsvermogen van B&D zijn solide: er blijken uit deze cijfers geen risico’s. Wel is de instelling voor een hoog percentage (74 procent) afhankelijk van subsidies.

Ze begroot voor de periode 2021 – 2024 een kleine groei van het aantal producties per jaar, maar voorziet een afname van het aantal bezoeken. Oorzaak is een aantal contextprogramma’s voor scholen, die wel zijn meegeteld als producties, maar niet meetellen in de bezoekersaantallen. Over het algemeen vindt de raad de begroting en het dekkingsplan enigszins summier onderbouwd, waardoor hij niet goed kan beoordelen of deze realistisch zijn.

B&D begroot een toename van haar personeelsbestand. Hoe deze extra fte’s ingevuld worden, is niet helder beschreven. De begrote toename lijkt voornamelijk betrekking te hebben op tijdelijk personeel voor de twee zomerproducties ‘Parking’ en ‘De eeuw waarin wij waren’. Het aantal personen met een vast dienstverband blijft zeer beperkt (1,8 fte). Een groot deel van de medewerkers heeft een tijdelijke aanstelling of werkt op inhuurbasis. Het is een reëel risico, dat hierdoor opgebouwde kennis uit de instelling wegvloeit. B&D geeft aan de cao Toneel en Dans te volgen, maar hanteert voor bijvoorbeeld decorbouwers soms een “vaste prijs- en urenafpraak”. Dit is niet in overeenstemming met de Fair Practice Code.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

B&D biedt verschillende vormen van educatie aan, waaronder het interessante concept ‘plug & play’: in een uitklapbaar decor worden op scholen voorstellingen gespeeld door kunstvakstudenten, die qua thematiek aansluiten bij een productie die in diezelfde periode langs de theaters toert. Daarnaast ontwikkelt ze het educatieprogramma de ‘Leerfabriek’, maar wat dit inhoudt wordt nauwelijks toegelicht.

De raad mist een goed onderbouwde visie op cultuureducatie. De instelling is geen uitgesproken voorstander van voorstellingseducatie; ze wil de interpretatie aan het publiek overlaten. Voorstellingseducatie omvat echter meer dan duiding van het werk. B&D zegt moeite te hebben om op structurele basis contact met scholen te onderhouden, als gevolg van afnemende bemiddeling tussen scholen en aanbieders. Desondanks verwacht zij in de periode 2021 – 2024 meer op scholen te zullen spelen. Dat vindt de raad een opmerkelijke inconsistentie.

B&D wil nieuwe doelgroepen bereiken met de culinaire theatertour 'Bij de mensen thuis', waarbij muzikanten en theatermakers optredens geven in huiskamers en de gastheer of gastvrouw vervolgens het diner serveert. De raad is niet overtuigd dat hiermee daadwerkelijk nieuw publiek bereikt wordt en mist hier een strategie voor. Bovendien lijkt het concept te wringen met de doelgroep van deze subsidie categorie: publiek tot 18 jaar.

Voor de productie 'Fight Club' gaat B&D samenwerken met vechtscholen uit Deventer en laat zij hun leden participeren in de productie. Hiermee verwacht de instelling aansluiting te vinden bij publiek met een niet-westerse achtergrond. De raad merkt op dat dezelfde productie ook werd genoemd in de plannen voor de periode 2017 – 2020, maar vooralsnog niet is gerealiseerd. Desondanks is hij enthousiast over het project.

Geografische spreiding

B&D is gevestigd in Deventer en is in die stad, blijkens de reflectie van de stedelijke cultuurregio Stedendriehoek, goed geworteld. De regionale samenwerking beperkt zich volgens de raad echter te veel tot partners in de standplaats. De instelling noemt een aantal regionale coproductiepartners en overlegstructuren, maar deze zijn, op de introductie van 'Ticketstrip Oost' na, weinig concreet toegelicht. De raad verwacht van een BIS-instelling een meer omvattende aanpak ten aanzien van de samenwerkingen binnen de hele regio als geheel.

B&D speelt zijn voorstellingen door heel Nederland, op festivals en in theaters, en daarnaast ook in Vlaanderen. Het Belgische Theaterbureau Thassos verzorgt de Vlaamse tourneeplanning en promotionele ondersteuning.

Toepassing Fair Practice Code

B&D reflecteert voldoende op haar toepassing van de Fair Practice Code. Ze is lid van werkgeversorganisatie NAPK en neemt deel aan het gesprek over de collectieve belangen in het veld. De instelling betaalt medewerkers met een vast dienstverband volgens de cao en wil medewerkers in dienst nemen, die momenteel flexibel ingezet worden. Ze is zich bewust dat transparantie, vertrouwen en duurzaamheid daarbij punten van aandacht

zijn. B&D wil daarom een externe vertrouwenspersoon aanstellen en de formele evaluatiesystematiek breder implementeren, die nu alleen voor functioneringsgesprekken met de vaste kern geldt. Ook noemt zij bijscholing als punt van aandacht. Concrete acties ten aanzien van dat punt ontbreken echter.

De raad vindt het een punt van zorg dat de artistiek leider ook acteur is in een aantal producties. Dit gebrek aan duidelijke (hiërarchische) functiescheiding brengt risico's met zich mee voor de sociale veiligheid op de werkvloer.

Toepassing Governance Code Cultuur

B&D beschrijft slechts in beperkte mate hoe zij de Governance Code Cultuur toepast en waar zij verbeterpunten ziet. Het huidige bestuursmodel functioneert volgens de instelling goed. De raad is echter van mening, dat de onafhankelijkheid van het toezicht bij B&D onvoldoende is geborgd. De rollen en bevoegdheden zijn momenteel nog onvoldoende beschreven en vastgelegd. De instelling gaat onderzoeken of een raad-van-toezichtmodel beter past. Indien zij daar niet voor kiest, zal alsnog een directie- en bestuursreglement worden opgesteld waarin ook de toepassing van de codes en een clause over het voorkomen van belangenverstremeling worden opgenomen. Ook gaat de instelling bij het aanstellen van nieuwe bestuursleden een breder en cultureel diverser netwerk inzetten.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

B&D reflecteert voldoende op de Code Diversiteit en Inclusie en geeft aan waar zij verbeterpunten ziet. De instelling bereikt door schoolbezoek een divers publiek. B&D wil de diversiteit van het personeel, de programmering en de partners waarmee zij werkt vergroten. De nieuwe artistiek leider neemt een multicultureel en divers netwerk met zich mee, maar wat dit precies voor de instelling betekent, wordt onvoldoende duidelijk. Daarnaast wil de instelling brainstormen met andere cultuuraanbieders, vrijkaarten aanbieden aan mensen met een beperkt budget, meer voorstellingen uitvoeren voor leerlingen in het speciaal onderwijs, de toegankelijkheid voor rolstoelen en mensen die slecht ter been zijn bevorderen, en op festival De Parade een doventolk inzetten bij de voorstellingen. Ook de samenwerking met vechtscholen voor de productie 'Fight Club' draagt bij aan een meer inclusief bereik. De raad waardeert deze plannen, maar vindt sommige nog weinig concreet.